

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 3.5.2011
KOM(2011) 244 lopullinen

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE SEKÄ ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**Luonnonpääoma elämämme turvaajana: luonnon monimuotoisuutta koskeva EU:n
strategia vuoteen 2020**

{SEK(2011) 540 lopullinen}

{SEK(2011) 541 lopullinen}

1. JOHDANTO

Luonnon monimuotoisuus, joka sisältää ympärillämme olevat uskomattoman monipuoliset ekosysteemit, lajit ja geenit, on eräänlainen henkivakuutuksemme. Saamme luonnosta ravintoa, makeaa vettä ja puhdasta ilmaa, suojaa ja lääkkeitä, turvaa luonnonkatastrofeja, tuholaisia ja tauteja vastaan sekä apua ilmaston sääntelemiseen. Luonnon monimuotoisuus on myös luonnollista pääomaamme, joka tarjoaa taloutemme perustana olevia ekosysteemipalveluja. Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen ja häviäminen vaarantaa nämä palvelut: menetämme lajeja ja luontotyyppejä sekä luontoon perustuvaa vaurautta ja työllisyyttä ja vaarannamme siten hyvinvointimme. Tämän vuoksi luonnon monimuotoisuuden häviäminen on ilmastonmuutoksen lisäksi merkittävin ympäristöuhka maailmassa, ja nämä kaksi ilmiötä liittyvät tiiviisti yhteen. Luonnon monimuotoisuus on keskeinen tekijä ilmastonmuutoksen hillitsemisessä ja siihen sopeutumisessa. Toisaalta ”kahden asteen tavoitteen” saavuttaminen sekä riittävät sopeutumistoimenpiteet, joilla vähennetään ilmastonmuutoksen väistämättömiä vaikutuksia, ovat ratkaisevan tärkeitä pyrittäessä estämään luonnon monimuotoisuuden häviäminen.

Lajeja häviää tällä hetkellä ennennäkemätöntä vauhtia. Lajien häviämismuutos on tällä hetkellä 100–1 000 kertaa luonnollista vauhtia nopeampi, ja tämä johtuu pääasiassa ihmisten toiminnasta. FAO:n mukaan 60 prosenttia maailman ekosysteemeistä on huonontunut tai niitä käytetään kestävämmällä tavalla. Kalakannoista 75 prosenttia kalastetaan liikaa tai ne ovat merkittävästi heikentyneet, ja 75 prosenttia maailman maatalouskasvien geneettisestä monimuotoisuudesta on kadonnut vuodesta 1990. Arviolta 13 miljoonaa hehtaaria trooppista metsää hakataan vuosittain¹. Maailman trooppisista koralliriutoista 20 prosenttia on jo hävinnyt ja 95 prosenttia uhkaa häviäminen tai laaja vahingoittuminen vuoteen 2050 mennessä, ellei ilmastonmuutosta saada hallintaan².

EU:ssa unionin lainsäädännöllä suojelluista luontotyypeistä ainoastaan 17 prosenttia ja keskeisistä ekosysteemeistä 11 prosenttia on suotuisassa tilassa³. Näin siitä huolimatta, että toimia luonnon monimuotoisuuden häviämisen torjumiseksi on toteutettu erityisesti sen jälkeen, kun EU:n vuoden 2010 biodiversiteettitavoite asetettiin vuonna 2001. Euroopan luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvat jatkuvat ja kasvavat paineet ovat kumonnet näistä toimista saadut hyödyt. Nämä paineet, kuten maankäytön muutokset, luonnon monimuotoisuuden ja sen osatekijöiden liikakäyttö, haitallisten vieraslajien leviäminen, pilaantuminen ja ilmastonmuutos, ovat pysyneet tasaisina tai lisääntyneet. Myös välilliset tekijät, kuten väestön kasvu, heikko tietoisuus luonnon monimuotoisuudesta sekä se, että biodiversiteetin taloudellista arvoa ei oteta huomioon päätöksenteossa, koettelevat raskaasti luonnon monimuotoisuutta.

Tällä strategialla pyritään kääntämään luonnon monimuotoisuuden heikkenemissuuntaus ja nopeuttamaan EU:n siirtymistä kohti resurssitehokasta ja ympäristöä vähemmän kuormittavaa taloutta. Se on olennainen osa Eurooppa 2020 –strategiaa⁴ ja erityisesti resurssitehokasta Eurooppaa koskevaa lippulaivahanketta⁵.

¹ FAO, 2010.

² 'Reefs at Risk Revisited', World Resources Institute, 2011.

³ <http://www.eea.europa.eu/publications/eu-2010-biodiversity-baseline/>.

⁴ KOM(2010) 2020.

⁵ KOM(2010) 21.

2. UUSI PERUSTA LUONNON MONIMUOTOISUUTTA KOSKEVALLE EU:N POLITIIKALLE

2.1. KAHTALAINEN TOIMEKSIANTO

Toimeksianto EU:n tasolla

EU:n johtajat tunnustivat maaliskuussa 2010, että vuodeksi 2010 asetettua luonnon monimuotoisuutta koskevaa tavoitetta ei saavuteta. Tämä siitä huolimatta, että on saatu aikaan joitakin tuloksia, kuten Natura 2000 –verkosto, maailman laajin suojelualueiden verkosto. Niinpä EU:n johtajat vahvistivat EU:lle pitkän aikavälin vision ja kunnianhimoisen päätavoitteen, joita komissio ehdotti tiedonannossaan ”Vaihtoehtoja biologista monimuotoisuutta koskevaksi EU:n visioksi ja tavoitteeksi vuoden 2010 jälkeen”⁶.

Vuoteen 2050 ulottuva visio

Vuoteen 2050 mennessä Euroopan unionin luonnon monimuotoisuutta ja sen tuottamia ekosysteemipalveluja eli sen luonnonpääomaa suojellaan, arvostetaan ja asianmukaisesti ennallistetaan luonnon monimuotoisuuden luontaisen arvon vuoksi ja ihmisten hyvinvointiin ja taloudelliseen vaurauteen oleellisesti vaikuttavina tekijöinä ja niin, että vältetään luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen aiheuttamat katastrofaaliset muutokset.

Vuodelle 2020 asetettava päätavoite

Vuoteen 2020 mennessä pysäytetään EU:n luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen ja ekosysteemipalvelujen heikentyminen ja ennallistetaan ne mahdollisimman pitkälle sekä tehostetaan EU:n toimia, joilla torjutaan koko maailman luonnon monimuotoisuuden köyhtymistä.

Toimeksianto koko maailman tasolla

Biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen (CBD-yleissopimuksen) 10. osapuolikokouksessa, joka pidettiin Nagoyassa vuonna 2010, hyväksyttiin maailmanlaajuinen luonnon monimuotoisuutta koskeva strateginen suunnitelma vuosiksi 2011–2020⁷, geenivarojen saatavuutta ja niiden käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaista ja tasapuolista jakoa koskeva Nagoyan pöytäkirja⁸ sekä strategia rahoituksen hankkimiseksi maailmanlaajuisia luonnon monimuotoisuutta varten varten.

EU:n vuoteen 2020 ulottuva luonnon monimuotoisuutta koskeva strategia vastaa molempiin toimeksiantoihin ja viitoittaa EU:n toimia, jotta se voi saavuttaa omat luonnon monimuotoisuutta koskevat tavoitteensa ja noudattaa maailmanlaajuisia sitoumuksiaan.

⁶ KOM(2010) 4.

⁷ Maailmanlaajuinen strateginen suunnitelma vuosiksi 2011–2020 sisältää vuoteen 2050 ulottuvan vision, vuoteen 2020 ulottuvan toimeksiannon sekä 20 tavoitetta.

⁸ Komissio toimitti neuvostolle 11. helmikuuta 2011 ehdotuksen neuvoston päätökseksi Nagoyan pöytäkirjan allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta.

2.2. LUKUISIA HYÖTYJÄ TARJOAVIEN LUONNONVAROJEN ARVOSTAMINEN

Vuodeksi 2020 asetettava EU:n tavoite perustuu sen ymmärtämiselle, että luontaisen arvonsa lisäksi luonnon monimuotoisuudella ja sen tarjoamilla palveluilla on merkittävää taloudellista arvoa, joka harvoin näkyy markkinoilla. Koska luonnon monimuotoisuutta ei hinnoitella eikä se näy yhteiskunnan kirjanpidossa, se kärsii usein luontoon ja sen käyttöön kohdistuvista ristiriitaisista vaatimuksista. Komission tukemassa biodiversiteetin taloudellisia näkökohtia tarkastelevassa kansainvälisessä TEEB-hankkeessa (The Economics of Ecosystems and Biodiversity) suositellaan, että luonnon monimuotoisuuden taloudellinen arvo otetaan huomioon päätöksenteossa sekä kirjanpidossa ja raportoinnissa⁹. Nagoyassa tämä suositus sisällytettiin yleiseen tavoitteeseen ja yksi tämän strategian keskeisistä toimista perustuu siihen.

Vaikka toimista, joilla pyritään pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden häviäminen, aiheutuu kustannuksia¹⁰, myös luonnon monimuotoisuuden häviäminen käy kalliiksi yhteiskunnalle, erityisesti taloudellisille toimijoille niillä aloilla, jotka ovat suoraan riippuvaisia ekosysteemipalveluista. Esimerkiksi hyönteisten suorittaman pölytyksen arvo EU:ssa on arviolta 15 miljardia euroa vuodessa¹¹. Mehiläisten ja muiden pölyttäjien jatkuvalla vähentymisellä¹² voisi olla vakavia seurauksia EU:n maanviljelijöille ja elintarviketeollisuudelle¹³. Yksityissektori on yhä tietoisempi näistä riskeistä. Monet yritykset Euroopassa ja sen ulkopuolella arvioivat nykyisin riippuvuuttaan luonnon monimuotoisuudesta ja sisällyttävät luonnonvarojen kestävästä käytöstä koskevat tavoitteet yritysstrategioihinsa¹⁴.

Luonnon potentiaalinen täysimääräinen arvostaminen edesauttaa muun muassa seuraavien EU:n strategisten tavoitteiden saavuttamista:

- *Resurssitehokkaampi talous*: EU:n ekologinen jalanjälki on tällä hetkellä kaksinkertainen verrattuna sen biologiseen kapasiteettiin¹⁵. Suojelemalla ja parantamalla EU:n luonnonvaroja ja käyttämällä luonnonvaroja kestäväällä tavalla voidaan lisätä EU:n talouden resurssitehokkuutta ja vähentää sen riippuvuutta EU:n ulkopuolisista luonnonvaroista.
- *Ilmastonmuutosta paremmin kestävä, vähähiilinen talous*: Ekosysteemeihin perustuvat lähestymistavat ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen voivat tarjota kustannustehokkaita vaihtoehtoja teknologisille ratkaisuille. Samalla saavutetaan monia hyötyjä luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen lisäksi.
- *Johtava asema tutkimuksessa ja innovaatioissa*: Edistyminen monilla soveltavien tieteiden aloilla riippuu luonnonvarojen saatavuudesta ja monipuolisuudesta. Esimerkiksi geneettinen monimuotoisuus on innovaatioiden pääasiallinen lähde lääke- ja kosmetiikka-

⁹ <http://www.teebweb.org/>

¹⁰ Asiaa käsitellään liitteenä olevassa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa.

¹¹ Gallai et al, 2009.

¹² Niittyjen perhoskannat ovat vähentyneet yli 70 prosentilla vuodesta 1990.

¹³ EU:n viljelykasveista yli 80 prosentin arvioidaan olevan ainakin osittain riippuvaisia hyönteispölytyksestä ('Bee Mortality and Bee Surveillance in Europe', 2009).

¹⁴ 'State of Green Business 2011', GreenBiz Group.

¹⁵ <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/ecological-footprint-of-european-countries/>.

teollisuudessa. Sen sijaan ekosysteemien ennallistamiseen ja vihreään infrastruktuuriin liittyvää innovaatiopotentiaalia¹⁶ ei ole juuri hyödynnetty.

- *Uusia taitoja, työpaikkoja ja liiketoimintamahdollisuuksia:* Luontoon perustuvat innovaatiot sekä toimet ekosysteemien ennallistamiseksi ja biologisen monimuotoisuuden säilyttämiseksi voivat luoda uusia taitoja, työpaikkoja ja liiketoimintamahdollisuuksia. TEEB-hankkeessa arvioidaan, että biodiversiteettiin tehtäviin investointiin voi liittyä maailmanlaajuisia liiketoimintamahdollisuuksia, joiden arvo nousee jopa 2–6 biljoonaan USA:n dollariin vuoteen 2050 mennessä.

2.3. LUONNON MONIMUOTOISUUTTA KOSKEVAN TIETOPOHJAN HYÖDYNTÄMINEN

Luonnon monimuotoisuutta koskevan tietämysperustan parantamisessa on edistytty hyvin. Sitä hyödyntämällä voidaan laatia politiikkaa, joka perustuu ajantasaisille tieteellisille tiedoille. Tämä on nyt linjattava vuotta 2020 koskevien poliittisten puitteiden kanssa.

Komissio työskentelee jäsenvaltioiden ja Euroopan ympäristökeskuksen kanssa kehittääkseen vuoteen 2012 mennessä kattavat puitteet, joiden pohjalta seurataan ja arvioidaan strategian täytäntöönpanoa sekä raportoidaan edistymisestä. Kansallisella, EU:n ja maailmanlaajuisella tasolla sovellettavia seuranta-, raportointi- ja arviointivelvoitteita kehitetään ja virtaviivaistetaan mahdollisuuksien mukaan muuhun ympäristölainsäädäntöön (kuten vesipolitiikan puitedirektiiviin) perustuvien velvoitteiden kanssa. Luonnon monimuotoisuuden tila EU:ssa vuonna 2010 ja luonnon monimuotoisuutta koskevat EU:n päivitettyt indikaattorit¹⁷ ovat keskeisiä tekijöitä näissä puitteissa. Niissä käytetään myös muuta tietoa, jota on saatu muun muassa yhteisestä SEIS-ympäristötietojärjestelmästä, ympäristön ja turvallisuuden maailmanlaajuisesta GMES-seurantajärjestelmästä, Euroopan metsätietokeskuksesta sekä maankäyttöä ja maan peitteisyyttä käsittelevästä LUCAS-tutkimuksesta. Tietojen jakamisen pääasiallisena foorumina on tarkoitus käyttää luonnon monimuotoisuutta käsittelevän eurooppalaisen BISE-tietojärjestelmän Internet-portaalia.

Tämä strategia sisältää erityisiä toimia seurannan ja raportoinnin parantamiseksi. Kun luonnon monimuotoisuuden seuranta ja raportointi sisällytetään luontoa koskevaan EU:n lainsäädäntöön, yhteiseen maatalouspolitiikkaan (CAP), yhteiseen kalastuspolitiikkaan (CFP) sekä mahdollisuuksien mukaan myös koheesio- ja kasvupolitiikkaan, voidaan arvioida näiden politiikkojen vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen.

Komissio jatkaa työtään tutkimuksen keskeisten puutteiden korjaamiseksi. Tähän liittyy myös ekosysteemipalvelujen kartoitus ja arviointi Euroopassa. Näin voidaan parantaa tietämystä luonnon monimuotoisuuden ja ilmastonmuutoksen välisistä yhteyksistä ja maaperän monimuotoisuuden roolista keskeisten ekosysteemipalvelujen (esim. hiilidioksidin sitominen ja ravinnon tarjoaminen) varmistamisessa. Uusien yhteisten strategiapuitteiden kautta annettava rahoitus voisi edesauttaa heikosti tunnettujen aiheiden tutkimista ja politiikan tukemista.

Lisäksi EU on edelleen tiiviisti ja aktiivisesti mukana luonnon monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevässä hallitustenvälisessä IPBES-tiede- ja politiikkafoorumissa,

¹⁶ Tätä on käsitelty asiakirjoissa KOM(2009) 147 ja KOM(2011) 17.

¹⁷ <http://biodiversity.europa.eu/topics/sebi-indicators>. Muita relevantteja indikaattoreita ovat EU:n kestävästä kehityksestä ja maatalouden ympäristönäkökohtia koskevat indikaattorit.

erityisesti alueellisia arviointeja koskevassa työssä, jota varten voidaan tarvita EU:n tason järjestelmä tieteen ja politiikan välisen vuorovaikutuksen vahvistamiseksi.

3. TOIMINTAPUITTEET SEURAAVAA VUOSIKYMMENTÄ VARTEN

Vuoteen 2020 ulottuva luonnon monimuotoisuutta koskeva strategia sisältää kuusi toisiaan tukevaa ja toisistaan riippuvaista tavoitetta, jotka tukevat vuodeksi 2020 asettua päätavoitetta. Ne kaikki edesauttavat luonnon monimuotoisuuden häviämisen ja ekosysteemipalvelujen huonontumisen pysäyttämistä. Kukin koskee tiettyä erityistä aihetta: Luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalvelujen suojelu ja ennallistaminen (tavoitteet 1 ja 2), maatalouden ja metsätalouden positiivisen vaikutuksen lisääminen ja EU:n luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvien merkittävimpien paineiden vähentäminen (tavoitteet 3, 4 ja 5) sekä koko maailman luonnon monimuotoisuuden suojelua edistävien EU:n toimien tehostaminen (tavoite 6). Kukin tavoite jaetaan useaksi toimeksi, joiden tarkoituksena on edesauttaa tavoitteen taustalla olevan ongelman ratkaisemista. Nämä erityiset toimet esitetään tämän tiedonannon liitteessä. Toimien vaikutuksia arvioidaan tarvittaessa enemmän¹⁸.

3.1. LUONNON SÄILYTTÄMINEN JA ENNALLISTAMINEN

Lintu- ja luontodirektiivien täysimääräinen täytäntöönpano (eli kaikkien EU:n tärkeinä pitämien luontotyyppien ja lajien suojelun suotuista taso sekä luonnonvaraisten lintujen riittävät populaatiot) on ehdoton edellytys sille, että voidaan estää luonnon monimuotoisuuden häviämisen jatkuminen ja varmistaa luonnon monimuotoisuuden ennallistaminen EU:ssa. Aikaan sidottu ja määrällisesti ilmoitettu tavoite nopeuttaa direktiivien täytäntöönpanoa ja niissä esitettyjen tavoitteiden saavuttamista.

Tavoite 1:

Pysäytetään kaikkien EU:n luontolainsäädännön soveltamisalaan kuuluvien lajien ja luontotyyppien tilan huonontuminen ja saavutetaan niiden tilan merkittävä ja mitattavissa oleva parannus verrattuna tähänhetkisiin arviointeihin vuoteen 2020 mennessä: i) luontodirektiivin perusteella tehtävistä arvioinneista sellaiset, jotka osoittavat suojelun tason parantuneen, lisääntyvät luontotyyppien osalta 100 prosentilla ja lajien osalta 50 prosentilla; ja ii) lintudirektiivin perusteella tehtävistä arvioinneista sellaiset, jotka osoittavat turvallista tai parantunutta tilaa, lisääntyvät 50 prosentilla.

3.2. EKOSYSTEEMIEN JA EKOSYSTEEMIPALVELUJEN YLLÄPITO JA PARANTAMINEN

EU:ssa monet ekosysteemit ja niiden tarjoamat palvelut ovat huonontuneet. Tämä johtuu suuresta määrin maa-alojen pirstoutumisesta. Lähes 30 prosenttia EU:n pinta-alasta on jossakin määrin tai jopa erittäin pirstoutunutta. Tavoitteessa 2 keskitytään ekosysteemipalvelujen ylläpitämiseen ja parantamiseen sekä huonontuneiden ekosysteemien ennallistamiseen. Tähän pyritään sisällyttämällä vihreitä infrastruktuureita maankäytön suunnitteluun. Se edistää EU:n kestävä kasvun tavoitteita¹⁹ ja helpottaa ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista. Samalla edistetään taloudellista, alueellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja turvataan EU:n kulttuuriperintö. Näin voidaan myös parantaa

¹⁸ Tavoitteiden ja toimien mahdollisia vaikutuksia arvioidaan liitteenä olevassa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa. Sen sivuilla 81–82 luetellaan myös toimet, joista on tarkoitus tehdä lisää vaikutusten arviointeja.

¹⁹ KOM(2011) 17.

ekosysteemien välisiä toiminnallisia kytköksiä Natura 2000 –alueiden sisällä ja niiden välillä sekä maaseudulla laajemminkin. Tavoite 2 sisältää EU:n jäsenvaltioiden ja EU:n Nagoyassa jo sopiman yleisen tavoitteen, jonka mukaan 15 prosenttia huonontuneista ekosysteemeistä on ennallistettava vuoteen 2020 mennessä.

Tavoite 2:

Ekosysteemejä ja niiden tarjoamia palveluja ylläpidetään ja niitä parannetaan luomalla vihreää infrastruktuuria ja ennallistamalla ainakin 15 prosenttia huonontuneista ekosysteemeistä vuoteen 2020 mennessä.

3.3. KESTÄVÄN POHJAN VARMISTAMINEN MAA-, METSÄ- JA KALATALOUDELLE

EU on jo toteuttanut toimia, joilla luonnon monimuotoisuus yhdennetään muiden politiikkojen kehittämiseen ja täytäntöönpanoon. Ponnistelut eivät kuitenkaan ole riittäviä, kun otetaan huomioon, mitä hyötyjä luonnon monimuotoisuudesta ja ekosysteemeistä saadaan monilla aloilla. Tällä strategialla pyritään parantamaan luonnon monimuotoisuuden huomioon ottamista keskeisillä aloilla erityisesti sellaisten tavoitteiden ja toimien avulla, joilla parannetaan maatalous-, metsätalous- ja kalastusalan myönteistä panosta luonnon monimuotoisuuden suojeluun ja kestävään käyttöön²⁰.

Maatalouden osalta yhteisen maatalouspolitiikan nykyisillä välineillä edistetään tämän tavoitteen sekä tavoitteen 1 ja 2 saavuttamista. Yhteisen maatalouspolitiikan ja yhteisen kalastuspolitiikan uudistus sekä uusi monivuotinen rahoituskehys tarjoavat mahdollisuuksia parantaa yhteisvaikutuksia sekä maksimoida johdonmukaisuus luonnon monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden välillä sekä niiden ja muiden politiikkojen tavoitteiden välillä.

Tavoite 3*:

A) Maatalous: Vuoteen 2020 mennessä lisätään mahdollisimman paljon sellaisia maatalousalueita (laitumet, pellot ja monivuotiset kasvit), jotka kuuluvat luonnon monimuotoisuutta koskevien toimenpiteiden piiriin yhteisessä maatalouspolitiikassa, jotta voidaan varmistaa luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja saada aikaan mitattavissa oleva parannus() niiden lajien ja luontotyyppien suojelun tasossa, jotka riippuvat maataloudesta tai joihin se vaikuttaa, sekä ekosysteemipalvelujen tarjoamisessa verrattuna EU:n tilanteeseen vuonna 2010, ja siten edistetään kestävää hoitoa.*

*B) Metsät: Vuoteen 2020 mennessä laaditaan metsien hoitosuunnitelmat tai vastaavat hallintovälineet metsän kestävä hoidon (SFM)²¹ mukaisesti kaikkia niitä julkisten yhteisöjen omistamia metsiä ja tietynkokoisia metsätiloja** varten (jäsenvaltiot tai alueet määrittävät tämän koon maaseudun kehittämissuunnitelmissaan), jotka saavat rahoitusta EU:n maaseudun kehittämissuunnitelmasta, jotta saadaan aikaan mitattavissa olevaa parannusta(*) niiden lajien ja luontotyyppien suojelun tasossa, jotka riippuvat metsätaloudesta tai joihin se vaikuttaa, sekä ekosysteemipalvelujen tarjoamisessa verrattuna EU:n tilanteeseen vuonna 2010.*

²⁰ Maatalous ja metsät kattavat 72 prosenttia EU:n pinta-alasta. Metsäluonnon monimuotoisuuden ylläpito ja parantaminen on tavoite, joka sisältyy vuonna 2006 laadittuun EU:n metsiä koskevaan toimintasuunnitelmaan – KOM(2006) 302.

²¹ Kuten asiakirjassa SEK(2006) 748 on määritelty.

(*) Molempien tavoitteiden osalta parannus mitataan vertaamalla edistystä määrällisiin parannustavoitteisiin, jotka koskevat EU:n tärkeinä pitämien lajien ja luontotyyppien suojelun tasoa (tavoite 1) sekä huonontuneiden ekosysteemien ennallistamista (tavoite 2).

(**) Pienemmille tiloille jäsenvaltiot voivat antaa lisäkannustimia, joilla edistetään hoitosuunnitelmien tai muiden metsän kestävän hoidon mukaisten välineiden hyväksymistä.

Tavoite 4:

Kalastus: Saavutetaan kestävät enimmäistuotot (MSY)²² vuoteen 2015 mennessä. Saavutetaan sellainen populaatioiden ikä- ja kokorakenne, joka osoittaa kannan olevan hyvässä kunnossa, sellaisten kalastustoimien avulla, jolla ei ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia muihin kantoihin, lajeihin tai ekosysteemeihin, jotta voidaan edistää ympäristön hyvän tason saavuttamista vuoteen 2020 mennessä, kuten meristrategian puitteiden edellytetään.

3.4. HAITALLISTEN VIERASLAJIEN TORJUMINEN

Haitalliset vieraslajit aiheuttavat merkittävän uhkan EU:n luonnon monimuotoisuudelle. Tämä uhka vahvistuu todennäköisesti tulevaisuudessa, ellei toteuteta järeitä toimia kaikilla tasoilla vieraslajien leviämisen ja vakiintumisen torjumiseksi sekä jo levinneiden lajien hallitsemiseksi²³. Haitalliset vieraslajit aiheuttavat EU:ssa vuosittain noin 12,5 miljardin euron vahingot. Vaikka haitallisten vieraslajien aiheuttamat ongelmat ovat yleisiä monissa jäsenvaltioissa, niiden hallitsemiseksi ei ole määritelty erityisesti niitä koskevia kattavia EU:n toimia lukuun ottamatta lainsäädäntöä, joka koskee vieraslajien ja paikallisesti esiintymättömien lajien käyttöä vesiviljelyssä. Tässä strategiassa ehdotetaan, että tämä puute korjataan erityisellä EU:n säädöksellä, jolla voitaisiin käsitellä ongelmia, jotka liittyvät muun muassa vieraslajien kulkeutumisreitteihin, niiden varhaiseen havaitsemiseen ja toimenpiteisiin sekä näiden lajien rajoittamiseen ja hallintaan.

Tavoite 5:

Vuoteen 2020 mennessä haitalliset vieraslajit ja niiden kulkeutumisreitit paikallistetaan ja asetetaan tärkeysjärjestykseen, ja haitallisimmiksi katsottuja lajeja rajoitetaan tai ne hävitetään ja niiden kulkeutumisreittejä hallitaan, jotta uusia vieraslajeja ei enää tuoda eivätkä ne pääse vakiintumaan.

3.5. KOKO MAAILMAN LUONNON MONIMUOTOISUUTTA KOSKEVAN KRIISIN RATKAISEMINEN

EU on sitoutunut saavuttamaan CBD-yleissopimuksen puitteissa vuodeksi 2020 sovitut luonnon monimuotoisuutta koskevat kansainväliset tavoitteet. Tämä edellyttää toimia EU:ssa mutta myös maailmanlaajuisesti. EU saa merkittäviä hyötyjä koko maailman luonnon monimuotoisuudesta ja on samalla osaltaan vastuussa EU:n rajojen ulkopuolella tapahtuvasta biodiversiteetin häviämisestä ja huonontumisesta, jotka johtuvat erityisesti kestäättömistä kulutustottumuksista.

²² EU sitoutui tavoitteeseen kestävien enimmäistuottojen tasojen saavuttamisesta vuoteen 2015 mennessä kestävä kehityksen huippukokouksessa vuonna 2002 sekä uuteen vuodeksi 2020 asetettuun kalastusta koskevaan tavoitteeseen CBD-yleissopimuksen 10. osapuolikokouksessa.

²³ IEEP, 2010.

Tässä strategiassa pyritään kohdistetuilla toimilla helpottamaan luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvia paineita, jotka ovat peräisin EU:sta, samalla kun edistetään talouden muuttamista ympäristöystävällisemmäksi niiden painopisteiden mukaisesti, jotka EU on asettanut vuonna 2012 pidettävää Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen konferenssia varten. EU:n on myös noudatettava erityisiä varojen hankintaan liittyviä 10. osapuolikokouksessa sovittuja sitoumuksia ja pantava täytäntöön geenivarojen saatavuutta ja niiden käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaista ja tasapuolista jakoa koskeva Nagoyan pöytäkirja, mikäli se haluaa säilyttää johtavan asemansa kansainvälisessä biodiversiteettipolitiikassa.

Tavoite 6:

EU lisää vuoteen 2020 mennessä toimiaan koko maailman luonnon monimuotoisuuden häviämisen torjumiseksi.

3.6. MUIDEN YMPÄRISTÖTOIMIEN JA -ALOITTEIDEN VAIKUTUKSET

Vaikka tämä strategia on pääasiallinen väline EU:n toimissa luonnon monimuotoisuuden häviämisen torjumiseksi ja vaikka siinä keskitetään toimia sinne, missä EU:lla on eniten lisäarvoa ja vaikutusta, vuodeksi 2020 asetetun tavoitteen saavuttaminen edellyttää nykyisen EU:n ympäristölainsäädännön täysimääräistä täytäntöönpanoa sekä toimia kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla.

Luonnon monimuotoisuutta koskevia tavoitteita tuetaan useilla nykyisillä tai suunnitteilla olevilla poliittisilla aloitteilla. Esimerkiksi ilmastonmuutosta, joka aiheuttaa luonnon monimuotoisuudelle merkittäviä ja lisääntyviä paineita ja siten muutoksia luontotyyppeihin ja ekosysteemeihin, käsitellään vuonna 2009 hyväksytyssä laajassa EU:n toimintakokonaisuudessa. Sen tavoitteen saavuttaminen, joka koskee ilmakehän lämpenemisen rajoittamista kahteen asteeseen, on ratkaisevan tärkeä luonnon monimuotoisuuden häviämisen estämiseksi. Komission tarkoituksena on laatia vuoteen 2013 mennessä EU:n strategia, joka koskee sopeutumista ilmastonmuutokseen.

EU:ssa on merkittävää lainsäädäntöä, jossa edellytetään vesien hyvän ekologisen tilan saavuttamista vuoteen 2015 mennessä²⁴ ja merien ekosysteemien hyvän ekologisen tilan saavuttamista vuoteen 2020 mennessä²⁵ sekä eri lähteistä peräisin olevan pilaantumisen valvontaa ja kemikaalien sekä niiden ympäristövaikutusten sääntelyä. Komissio arvioi parhaillaan, tarvitaanko lisätoimia typen ja fosfaatin sekä tiettyjen ilmakehää pilaavien aineiden aiheuttaman pilaantumisen torjumiseksi. Jäsenvaltiot puolestaan käsittelevät ehdotusta maaperän suojelun puitedirektiiviksi, joka on tarpeen, jotta EU voi saavuttaa luonnon monimuotoisuutta koskevat tavoitteensa. Lisäksi tässä strategiassa käsitellään osittain myös luonnon monimuotoisuuden häviämisen välillisiä syitä muun muassa toimilla, joilla vähennetään EU:n ekologista jalanjälkeä, sekä muilla aloitteilla, jotka ovat osa resurssitehokasta Eurooppaa koskevaa lippulaivahanketta.

²⁴ Direktiivi 2000/60/EY.

²⁵ Direktiivi 2008/56/EY.

4. ASIA, JOKA KOSKEE MEITÄ KAIKKIA

4.1. LUONNON MONIMUOTOISUUTTA EDISTÄVÄT KUMPPANUUDET

Vuodeksi 2020 asetettujen luonnon monimuotoisuutta koskevien EU:n ja maailmanlaajuisten tavoitteiden saavuttaminen edellyttää monien erilaisten sidosryhmien sitoutumista. Tämän varmistamiseksi laajennetaan ja edistetään useita keskeisiä kumppanuuksia tämän strategian tukemiseksi:

- Komissio on perustanut **liiketoimintaa ja luonnon monimuotoisuutta käsittelevän EU:n foorumin**, joka kokoaa tällä hetkellä yhteen yrityksiä kuudelta eri alalta (maatalous, kaivannaistoiminta, rahoitusala, elintarviketarjonta, metsätalous ja matkailu) kokemusten ja parhaiden käytäntöjen jakamiseksi. Komissio kehittää foorumia edelleen ja edistää parempaa yhteistyötä yritysten (myös pk-yritysten) välillä Euroopassa sekä yhteyksiä kansallisiin ja maailmanlaajuisiin aloitteisiin.
- Komissio jatkaa työskentelyä muiden kumppaneiden kanssa TEEB-hankkeen suositusten tekemiseksi tunnetuksi ja niiden noudattamiseksi EU:n tasolla ja tukee työtä luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteempipalvelujen arvostamiseksi kehitysmaissa.
- Komissio edistää edelleen yhteistyötä tutkijoiden ja muiden **maankäytön suunnittelun ja hallinnan** alalla toimivien sidosryhmien kanssa luonnon monimuotoisuuden strategioiden täytäntöönpanemiseksi kaikilla tasoilla, jotta varmistetaan johdonmukaisuus EU:n alueellisessa agendassa esitettyjen suositusten kanssa.
- **Kansalaisyhteiskunnan** aktiivista osallistumista edistetään kaikilla täytäntöönpanon tasoilla. Esimerkiksi kansalaisten tiedealoitteet ovat arvokas keino hankkia korkeatasoista tietoa ja saada samalla kansalaiset mukaan luonnon monimuotoisuutta koskeviin toimiin.
- Komissio ja jäsenvaltiot työskentelevät **jäsenvaltioiden uloimpien alueiden ja merentakaisien maiden ja alueiden** kanssa, joissa on enemmän kotoperäisiä lajeja kuin koko Euroopan mantereella yhteensä. Tämä tehdään BEST-hankkeessa (Biodiversity and Ecosystem Services in Territories of European Overseas), jossa tarkoituksena on edistää luonnon monimuotoisuuden suojelua ja kestäväää käyttöä.
- EU tukee myös meneillään olevia toimia, joilla parannetaan yhteistyötä, **synergiaa** ja yhteisten painopisteiden määrittämistä luonnon monimuotoisuuteen liittyvien yleissopimusten (biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus (CBD), luonnonvaraisen eläimistön ja -kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskeva yleissopimus (CITES), muuttavien luonnonvaraisten eläinten suojelua koskeva yleissopimus (CMS) ja vesiperäisiä maita koskeva Ramsarin yleissopimus, maailmanperintösopimus) välillä. Lisäksi EU edistää parempaa yhteistyötä biologista monimuotoisuutta, ilmastonmuutosta ja aavikoitumisen estämistä koskevien yleissopimusten välillä yhteisten hyötyjen saamiseksi.
- EU vahvistaa luonnon monimuotoisuutta koskevaa vuoropuheluaan ja yhteistyötä **keskeisten kumppanien** kanssa, erityisesti ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden kanssa, jotta niiden toimia voidaan kehittää ja mukauttaa vuodelle 2020 asetettujen luonnon monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi. Ehdokasmaita ja mahdollisia ehdokasmaita kehoitetaan edistämään strategian täytäntöönpanoa ja ryhtymään kehittämään tai mukauttamaan toimiaan siten, että

saavutetaan vuodelle 2020 asetetut EU:n ja maailmanlaajuiset luonnon monimuotoisuutta koskevat tavoitteet.

Näiden kumppanuuksien avulla voidaan lisätä luonnon monimuotoisuutta koskevaa tietoisuutta, joka EU:ssa on edelleen vähäistä²⁶. Komission vuoden 2010 kampanjaa ”luonnon monimuotoisuus – yhteinen asiamme” seuraa erityinen kampanja, jossa keskitytään Natura 2000 –verkostoon.

4.2. RESURSSIEN MOBILISOINTI LUONNON MONIMUOTOISUUDEN JA EKOSYSTEEMIPALVELUJEN TUKEMISEKSI

Tämän strategian tavoitteiden saavuttaminen ja sen varmistaminen, että EU saavuttaa maailmanlaajuiset luonnon monimuotoisuutta koskevat sitoumuksensa, riippuu rahoitusvarojen saatavuudesta ja niiden tehokkaasta käytöstä. Kuluvana ohjelmointikautena ja ennakoimatta seuraavia monivuotisia rahoituspuitteita koskevien neuvottelujen tuloksia, komissio ja jäsenvaltiot pyrkivät:

- *varmistamaan luonnon monimuotoisuudelle varattujen nykyisten varojen paremman hyödyntämisen ja jakamisen.* Nykyisenä ohjelmointikautena koheesipolitiikassa on varattu 105 miljardia euroa toimille, jotka liittyvät ympäristöön ja ilmastoon, myös luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonsuojeluun²⁷. Tarvitaan kuitenkin yhteisiä ponnisteluja, jotta voidaan varmistaa käytettävissä olevien varojen optimaalinen hyödyntäminen²⁸.

- *järkeistämään käytettävissä olevien resurssien käytön ja maksimoimaan eri rahoituslähteiden yhteisvaikutukset,* mukaan luettuina maatalous ja maaseudun kehittäminen, kalastus, aluepolitiikka ja ilmastonmuutos. Investoimisesta luonnon monimuotoisuuteen voidaan saada hyötyjä useammalla kuin yhdellä tavalla, ja se tarjoaa kustannustehokkaan vastauksen ilmastonmuutoskriisiin. Luonnon monimuotoisuutta koskevia tavoitteita olisi syytä tarkastella osana komissiossa parhaillaan käsitellyssä olevaa yhteistä strategiakehystä, jotta voitaisiin priorisoida rahoitus viidessä maaseutu-, alue-, sosiaali- ja kalastuspolitiikan rahoitusvälineessä.

- *monipuolistamaan ja lisäämään eri rahoituslähteitä.* Komissio ja jäsenvaltiot edistävät innovatiivisten rahoitusmekanismien, myös markkinaperusteisten välineiden, kehittämistä ja käyttöä. Ekosysteemipalvelujärjestelmissä suoritettavien maksujen tulisi palkita julkisia ja yksityisiä hyödykkeitä, joita saadaan maatalouden, metsien ja merien ekosysteemeistä. Kannustimilla houkutellessa yksityisen sektorin investointeja vihreään infrastruktuuriin, ja luonnon monimuotoisuuden kompensatiomahdollisuuksia tarkastellaan tapana varmistaa, ettei luonnon monimuotoisuuden nettohävikkiä tapahdu. Komissio ja Euroopan investointipankki tarkastelevat mahdollisuutta käyttää innovatiivisia rahoitusvälineitä luonnon monimuotoisuuteen liittyvien haasteiden ratkaisemiseksi, mukaan luettuina yksityisen ja

²⁶ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_290_en.pdf.

²⁷ KOM(2011) 17.

²⁸ KOM(2010) 110. Syyskuun 2009 loppuun mennessä luonnon monimuotoisuuden suojeluun varattuja varoja oli hyödynnetty huomattavasti vähemmän kuin muihin menoluokkiin kuuluvia varoja. Tuolloin luonnon monimuotoisuuteen suoraan liittyvässä kahdessa luokassa varoja oli hyödynnetty 18,1 prosenttia (biologisen monimuotoisuuden ja luonnonsuojelun edistäminen) ja 22 prosenttia (luonnonvarojen suojelu) verrattuna 27,1 prosenttiin kaikessa koheesipolitiikan rahoituksessa. Jäsenvaltioiden on toimitettava ajantasaiset luvut kesäkuun 2011 loppuun mennessä, joten yhdistettyjen tietojen tulisi olla käytettävissä kesällä.

julkisen sektorin kumppanuudet sekä luonnon monimuotoisuutta koskevan rahoitusjärjestelmän mahdollinen perustaminen.

Esiin nousee erityisesti kaksi rahoitustarvetta. Ensimmäinen liittyy riittävään rahoitukseen, jotta voidaan täysimääräisesti toteuttaa Natura 2000 –verkosto. EU:n rahoituksen on vastattava jäsenvaltioiden rahoitusta²⁹ (arvioitu kokonaisrahoitus noin 5,8 miljardia euroa vuodessa). Tämä saattaa edellyttää jäsenvaltioilta Natura 2000 –verkostoa koskevaa monivuotista suunnittelua, joka olisi samankaltainen kuin luontodirektiivin perusteella edellytetyt toimintajärjestystä koskevat puitteet.

Toinen rahoitustarve liittyy 10. osapuolikokouksen sitoumukseen lisätä huomattavasti kaikista lähteistä peräisin olevia rahoitusvaroja Nagoyan kokouksen päätösten panemiseksi tehokkaasti täytäntöön. Käytäessä rahoitustavoitteita koskevia keskusteluja 11. osapuolikokouksessa olisi otettava huomioon julkisen lisärahoituksen tarpeen lisäksi innovatiivisten rahoitusjärjestelmien mahdollisuudet. Tunnistettuja tarpeita varten tarvittavat rahoitusvirrat (omat varat ja innovatiiviset lähteet) olisi esitettävä kansallisissa luonnon monimuotoisuutta koskevissa strategioissa ja toimintasuunnitelmissa.

Nämä sitoumukset voitaisiin täyttää suoraan käyttämällä luonnon monimuotoisuuteen erityisesti varattua lisärahoitusta ja välillisesti varmistamalla synergia muiden asiaan liittyvien rahoituslähteiden kanssa, kuten ilmatorahoitus (päästökaupasta saatavat tulot, REDD+) sekä muut innovatiiviset rahoituslähteet, kuten geenivaroja koskevan Nagoyan pöytäkirjan perusteella saatavat varat. Haitallisiin tukiin liittyvä uudistus 2020-strategian ja maailmanlaajuisen biodiversiteettitavoitteen mukaisesti hyödyntää myös luonnon monimuotoisuutta.

4.3. YHTEINEN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTRATEGIA EU:TA VARTEN

EU:n ja CBD-yleissopimuksen yhteiset tavoitteet on pyrittävä saavuttamaan alueellisten, kansallisten ja EU:n tason toimien yhdistelmällä. Tarvitaan tiivistä koordinaointia, jotta voidaan seurata edistystä tavoitteiden saavuttamisessa, mukaan lukien tavoitteet, joita käsitellään tämän strategian soveltamisalan ulkopuolelle jäävillä toimenpiteillä, ja varmistaa johdonmukaisuus EU:n ja jäsenvaltioiden toimien välillä. Tätä varten komissio työskentelee jäsenvaltioiden kanssa kehittääkseen täytäntöönpanoa varten parhaiden käytäntöjen pohjalta yhteiset puitteet, joihin osallistuu myös muita keskeisiä toimijoita, sektoreita ja toimielimiä, sekä määrittääkseen kaikkien tahojen roolit ja vastuut onnistumisen varmistamiseksi.

Komissio tukee ja täydentää jäsenvaltioiden toimia huolehtimalla ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon valvonnasta, korjaamalla politiikan puutteita ehdottamalla uusia aloitteita, laatimalla ohjeita, järjestämällä rahoitusta sekä edistämällä tutkimusta ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa.

5. JATKOTOIMET

Tällä strategialla luodaan puitteet toimille, joilla EU voi saavuttaa vuodelle 2020 asetetut luonnon monimuotoisuutta koskevat tavoitteet, ja viitoitetaan tietä vuoteen 2050 ulottuvan vision saavuttamiseksi. Strategiasta tehdään väliarviointi vuoden 2014 alussa, jotta tulokset voidaan ottaa huomioon laadittaessa EU:n viidettä kansallista kertomusta, joka on laadittava

²⁹ Kuten luontodirektiivin 8 artiklassa edellytetään.

CBD-yleissopimuksen nojalla. Tavoitteita ja toimenpiteitä tarkastellaan uudelleen sitä mukaa, kun käytettävissä on uutta tietoa ja strategian tavoitteiden saavuttamisessa edistytään.

Monet niistä toimista, joita tällä hetkellä toteutetaan luonnon monimuotoisuuden suojelemiseksi ja luonnonvarojen parantamiseksi, edellyttävät runsaasti aikaa ennen kuin todellisia parannuksia on nähtävissä. Sen vuoksi tämän strategian täytäntöönpano on aloitettava nyt, jotta EU voi saavuttaa vuodeksi 2020 asetetun keskeisen tavoitteen.

Komissio pyytää Euroopan parlamentilta ja neuvostolta tukea liitteessä esitetyille tavoitteille ja toimille.

LIITE

TAVOITE 1: LINTU- JA LUONTODIREKTIIVIEN TÄYSIMÄÄRÄINEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Vuoteen 2020 mennessä pysäytetään kaikkien EU:n luontolainsäädännön soveltamisalaan kuuluvien lajien ja luontotyyppien tilan huonontuminen ja saavutetaan niiden tilan merkittävä ja mitattavissa oleva parannus verrattuna tähänhetkisiin arviointeihin: i) luontodirektiivin perusteella tehtävistä arvioinneista ne, jotka osoittavat suojelun tason parantuneen, lisääntyvät luontotyyppien osalta 100 prosentilla ja lajien osalta 50 prosentilla; ja ii) lintudirektiivin perusteella tehtävistä arvioinneista ne, jotka osoittavat turvallista tai parantunutta tilaa, lisääntyvät 50 prosentilla.

Toimi 1: Saadaan valmiiksi Natura 2000 –verkoston perustaminen ja varmistetaan hyvä hallinnointi

- 1a) Jäsenvaltiot ja komissio varmistavat, että Natura 2000 –verkoston perustamisvaihe, myös meriympäristön osalta, saadaan suurelta osin päätökseen vuoteen 2012 mennessä.
- 1b) Jäsenvaltiot ja komissio sisällyttävät entistään paremmin lajien ja luontoympäristön suojelun ja hoidon vaatimukset keskeisiin maan- ja vedenkäytön politiikkoihin sekä Natura 2000 -alueilla että niiden ulkopuolella.
- 1c) Jäsenvaltiot varmistavat, että hoitosuunnitelmat tai vastaavat välineet, joissa esitetään suojelu- ja ennallistamistoimenpiteet, laaditaan ja pannaan täytäntöön nopeasti kaikkia Natura 2000 –alueita varten.
- 1d) Komissio toteuttaa yhdessä jäsenvaltioiden kanssa vuoteen 2012 mennessä järjestelyt, joilla edistetään Natura 2000 –alueiden hoitoon liittyvien kokemusten ja hyvien käytäntöjen vaihtoa sekä rajat ylittävää yhteistyötä luontodirektiivissä säädetyissä luonnonmaantieteellisissä puitteissa.

Toimi 2: Varmistetaan riittävä rahoitus Natura 2000 –alueita varten

- 2) Komissio ja jäsenvaltio tarjoavat seuraavassa monivuotisessa rahoituskehelyksessä tarvittavan rahoituksen ja kannustimia Natura 2000 –verkostoa varten, myös EU:n rahoitusvälineiden kautta. Komissio esittää vuonna 2011 näkemyksensä siitä, miten Natura 2000 –verkosto rahoitetaan seuraavassa monivuotisessa rahoituskehelyksessä.

Toimi 3: Lisätään sidosryhmien tietoisuutta ja osallistumista ja parannetaan täytäntöönpanon valvontaa

- 3a) Komissio suunnittelee ja käynnistää yhdessä jäsenvaltioiden kanssa Natura 2000 -verkostoa koskevan laajan viestintäkampanjan vuoteen 2013 mennessä.
- 3b) Komissio ja jäsenvaltiot parantavat yhteistyötä keskeisten toimialojen kanssa ja laativat lisää ohjeita, joilla selvennetään EU:n luontolainsäädännön vaatimuksia sekä sen merkitystä taloudellisen kehityksen edistämisessä.
- 3c) Komissio ja jäsenvaltio helpottavat luontodirektiivien täytäntöönpanon valvontaa järjestämällä Natura 2000 -verkostosta erityisiä koulutusohjelmia tuomareita ja syyttäjiä varten sekä kehittämällä parempia valmiuksia edistää sääntöjen noudattamista.

Toimi 4: Parannetaan ja yhdenmukaistetaan seuranta ja raportointia

- 4a) Komissio laatii yhdessä jäsenvaltioiden kanssa vuoteen 2012 mennessä uuden lintuja koskevan EU:n raportointijärjestelmän, kehittää edelleen luontodirektiivin 17 artiklan mukaista raportointijärjestelmää ja parantaa Natura 2000 –verkostoa koskevien tietojen määrää, saatavuutta ja merkitystä.
- 4b) Komissio luo biologista monimuotoisuutta käsittelevässä eurooppalaisessa BISE-tietojärjestelmässä erityisen tietotekniikkavälineen tietojen saatavuuden ja käytön parantamiseksi vuoteen 2012 mennessä.

TAVOITE 2: EKOSYSTEEMIEN JA EKOSYSTEEMIPALVELUJEN YLLÄPITO JA ENNALLISTAMINEN

Vuoteen 2020 mennessä ekosysteemejä ja niiden tarjoamia palveluja ylläpidetään ja parannetaan luomalla vihreää infrastruktuuria ja ennallistamalla ainakin 15 prosenttia huonontuneista ekosysteemeistä.

Toimi 5: Parannetaan ekosysteemeitä ja ekosysteemipalveluita koskevaa tietämystä EU:ssa

- 5) Jäsenvaltiot kartoittavat ja arvioivat komission avustuksella kansallisella alueellaan olevien ekosysteemien ja ekosysteemipalvelujen tilan vuoteen 2014 mennessä, arvioivat kyseisten palvelujen taloudellista arvoa ja edistävät näiden arvojen sisällyttämistä kirjanpito- ja raportointijärjestelmiin EU:n ja kansallisella tasolla vuoteen 2020 mennessä.

Toimi 6: Asetetaan painopisteet vihreiden infrastruktuurien ennallistamiseksi ja niiden käytön edistämiseksi

- 6a) Jäsenvaltiot laativat komission avustuksella vuoteen 2014 mennessä strategiset kehykset painopisteiden asettamiselle ekosysteemien ennallistamiseksi alueellisella, kansallisella ja EU:n tasolla.
- 6b) Komissio laatii vuoteen 2012 mennessä vihreitä infrastruktuureita koskevan strategian, jolla edistetään vihreän infrastruktuurin käyttöönottoa EU:ssa kaupunki- ja maaseutualueilla; tähän liittyen toteutetaan toimia, joilla edistetään alkuvaiheen investointeja vihreiden infrastruktuurien hankkeisiin ja ekosysteemipalvelujen ylläpitoon muun muassa käyttämällä kohdennetummin EU:n rahoitusvirtoja ja hyödyntämällä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia.

Toimi 7: Varmistetaan, ettei tapahdu luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalvelujen nettohävikkiä.

- 7a) Komissio kehittää yhdessä jäsenvaltioiden kanssa vuoteen 2014 mennessä menetelmät, joilla arvioidaan EU:n rahoittamien hankkeiden sekä suunnitelmien ja ohjelmien vaikutusta luonnon monimuotoisuuteen.
- 7b) Komissio jatkaa työtä, jotta vuoteen 2015 mennessä voidaan tehdä ehdotus aloitteeksi, jolla varmistetaan (esimerkiksi kompensatiojärjestelmien avulla), ettei tapahdu ekosysteemien ja ekosysteemipalvelujen nettohävikkiä.

Tavoite 3: VAHVISTETAAN MAATALOUDEN JA METSÄTALOUDEN VAIKUTUSTA LUONNON MONIMUOTOISUUDEN YLLÄPITÄMISEEN JA PARANTAMISEEN

3A) Maatalous: Vuoteen 2020 mennessä maksimoidaan sellaiset maatalousalueet (laitumet, pellot ja monivuotiset kasvit), jotka kuuluvat luonnon monimuotoisuutta koskevien

toimenpiteiden piiriin yhteisessä maatalouspolitiikassa, jotta voidaan varmistaa luonnon monimuotoisuuden suojelu ja saada aikaan mitattavissa oleva parannus(*) niiden lajien ja luontotyyppien suojelun tasossa, jotka riippuvat maataloudesta tai joihin se vaikuttaa, sekä ekosysteemipalvelujen tarjoamisessa verrattuna EU:n tilanteeseen vuonna 2010 ja siten edistetään kestävää hoitoa.

B) Metsät: Vuoteen 2020 mennessä laaditaan metsien hoitosuunnitelmat tai vastaavat välineet metsän kestävä hoidon (SFM)³⁰ mukaisesti kaikkia niitä julkisten yhteisöjen omistamia metsiä ja tietynkokoisia metsätiloja** varten (jäsenvaltiot tai alueet määrittävät tämän koon maaseudun kehittämissuunnitelmassaan), jotka saavat rahoitusta EU:n maaseudun kehittämissuunnitelmasta, jotta saadaan aikaan mitattavissa olevaa parannusta(*) niiden lajien ja luontotyyppien suojelun tasossa, jotka riippuvat metsätaloudesta tai joihin se vaikuttaa, sekä ekosysteemipalvelujen tarjoamisessa verrattuna EU:n tilanteeseen vuonna 2010.

(*) Molempien tavoitteiden osalta parannus mitataan vertaamalla edistystä määrällisiin parannustavoitteisiin, jotka koskevat EU:n tärkeinä pitämien lajien ja luontotyyppien suojelun tasoa (tavoite 1) sekä huonontuneiden ekosysteemien ennallistamista (tavoite 2).

(**) Pienemmille tiloille jäsenvaltiot voivat tarjota lisäkannustimia, joilla edistetään hoitosuunnitelmien tai muiden metsän kestävä hoidon mukaisten välineiden hyväksymistä.

Toimi 8: Parannetaan julkisista ympäristöhyödykkeistä suoritettavia suorita maksuja EU:n yhteisessä maatalouspolitiikassa

- 8a) Komissio ehdottaa, että YMP:n suorissa tuissa palkitaan sellaisten julkisten ympäristöhyödykkeiden tarjoaminen, jotka menevät täydentäviä ympäristöehtoja laajemmalle (esim. monivuotiset laitumet, kasvipeite, vuoroviljely, ekologinen kesannointi, Natura 2000).
- 8b) Komissio ehdottaa hyvän maatalouskäytännön ja ympäristön vaatimuksiin (GAEC) liittyvien täydentävien ehtojen parantamista ja yksinkertaistamista ja harkitsee vesipolitiikan puitedirektiivin sisällyttämistä täydentävien ehtojen soveltamisalaan, kun direktiivi on pantu täytäntöön ja viljelijöiden toiminnalliset velvoitteet on määritetty, jotta parannetaan vesien ekosysteemien tilaa maaseutualueilla.

Toimi 9: Kohdennetaan maaseudun kehitystoimet paremmin luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen

- 9a) Komissio ja jäsenvaltiot sisällyttävät luonnon monimuotoisuutta koskevat määrälliset tavoitteet maaseudun kehittämisen strategioihin ja ohjelmiin ja muokkaavat toimia alueellisten ja paikallisten tarpeiden mukaisesti.
- 9b) Komissio ja jäsenvaltiot luovat järjestelmät, joilla helpotetaan maanviljelijöiden ja metsätalousyrittäjien välistä yhteistyötä, jotta saadaan aikaan maisemallisten piirteiden jatkuvuus, geenivarojen suojelu ja muita yhteistyöjärjestelmiä luonnon monimuotoisuuden suojelemiseksi.

Toimi 10: Suojellaan Euroopan maatalouden geneettistä monimuotoisuutta

- 10) Komissio ja jäsenvaltiot edistävät maatalouden ympäristötoimenpiteiden hyödyntämistä maatalouden geneettisen monimuotoisuuden tukemisessa ja tarkastelevat mahdollisuuksia laatia strategia geneettisen monimuotoisuuden suojelemiseksi.

³⁰ Kuten asiakirjassa SEK(2006) 748 on määritelty.

Toimi 11: Rohkaistaan metsänomistajia suojelemaan ja parantamaan metsäluonnon monimuotoisuutta

- 11a) Jäsenvaltiot ja komissio edistävät hoitosuunnitelmien hyväksymistä³¹ muun muassa maaseudun kehittämistoimenpiteiden³² ja LIFE+-ohjelman avulla.
- 11b) Jäsenvaltiot ja komissio edistävät innovatiivisia järjestelmiä (esim. ekosysteemipalveluista suoritettavia maksuja) monitoimintoisten metsien tarjoamien ekosysteemipalvelujen ylläpidon ja ennallistamisen rahoittamiseksi.

Toimi 12: Sisällytetään luonnon monimuotoisuutta koskevat toimenpiteet metsien hoitosuunnitelmiin

- 12) Jäsenvaltiot varmistavat, että metsien hoitosuunnitelmissa tai vastaavissa välineissä mainitaan mahdollisimman monia seuraavista toimenpiteistä:
- ylläpidetään lahopuiden optimaalista määrää ottaen huomioon alueelliset vaihtelut kuten tulipaloriski tai mahdolliset hyönteisesiintymät
 - säilytetään luonnonvaraiset alueet
 - toteutetaan ekosysteemeihin perustuvia toimenpiteitä, joilla lisätään metsien kestävyttä metsäpaloja vastaan; nämä toimet ovat osa metsäpalojen ehkäisyjärjestelmiä ja noudattavat metsäpaloja koskevan eurooppalaisen EFFIS-tietojärjestelmän ohjeita
 - toteutetaan erityisiä toimia, jotka on kehitetty Natura 2000 –verkoston metsäalueita varten
 - varmistetaan, että metsittäminen suoritetaan noudattaen kestävän metsätalouden PEOLG-ohjeita (Pan-European Operational Level Guidelines)³³, erityisesti lajien monimuotoisuuden osalta, ja niiden tarpeiden mukaisesti, jotka liittyvät ilmastonmuutokseen sopeutumiseen.

TAVOITE 4: VARMISTETAAN KALAVAROJEN KESTÄVÄ KÄYTTÖ

Saavutetaan kestäviä enimmäistuottoja (MSY) vastaava tila vuoteen 2015 mennessä. Saavutetaan tila, jossa populaatioiden ikä- ja kokorakenne osoittaa kannan olevan hyvässä kunnossa, sellaisten kalastustoimien avulla, jolla ei ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia muihin kantoihin, lajeihin tai ekosysteemeihin, jotta voidaan edistää ympäristön hyvän tason saavuttamista vuoteen 2020 mennessä, kuten meristrategian puitedirektiivissä edellytetään.

Toimi 13: Parannetaan kalastettujen kantojen hoitoa

- 13a) Komissio ja jäsenvaltio ylläpitävät ja ennallistavat kalakannat tasoille, joilla voidaan varmistaa kestävä enimmäistuotto kaikilla alueilla, joilla EU:n kalastusalueet toimivat, mukaan luettuina alueet, joita alueelliset kalastuksenhoitojärjestöt valvovat, sekä sellaisten kolmansien maiden vesillä, joiden kanssa EU on solminut kalastuskumppanuussopimuksia.
- 13b) Komissio ja jäsenvaltiot kehittävät ja panevat täytäntöön yhteisen kalastuspolitiikan puitteissa pitkän aikavälin hoitosuunnitelmia, joissa sovelletaan kestäviin enimmäistuottoihin perustuvia pyyntiä koskevia valvontasääntöjä. Nämä

³¹ Metsien kestävä hoito ja käyttö edellyttää hoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laajempaa käyttöä. Jäsenvaltioista 23:ssa metsäpinta-alasta yli 60 prosenttia kuuluu suunnitelmien soveltamisalaan.

³² Kuten neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1698/2005 esitetään.

³³ <http://www.foresteurope.org/>.

suunnitelmat olisi kehittävä niin, että saavutetaan tietyt aikaan sidotut tavoitteet, ja niiden on perustuttava tieteellisiin lausuntoihin ja kestävän kehityksen periaatteisiin.

- 13c) Komissio ja jäsenvaltiot lisäävät merkittävästi työtään, jotta voidaan kerätä tietoja kestävien enimmäistuottojen tukemiseksi. Kun tämä tavoite saavutetaan, pyydetään ekologisia näkökohtia koskevia tieteellisiä lausuntoja kestävien enimmäistuottojen määrittämiseksi vuoteen 2020 mennessä.

Toimi 14: Poistetaan kalakantoihin, lajeihin, luontotyyppeihin ja ekosysteemeihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia

- 14a) EU suunnittelee toimenpiteitä, jotta voidaan vähitellen lopettaa saaliiden poisheittäminen, välttää ei-toivottujen lajien sivusaaliit ja suojella merien herkkiä ekosysteemeitä EU:n lainsäädännön ja kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti.
- 14b) Komissio ja jäsenvaltiot tukevat meristrategian puitedirektiivin täytäntöönpanoa, muun muassa tarjoamalla kalastus- ja meripolitiikan tulevien rahoitusvälineiden kautta rahoituskannustimia merien suojelualueita varten (mukaan luettuina Natura 2000 –alueet sekä kansainvälisillä tai alueellisilla sopimuksilla perustetut alueet). Tämä voisi sisältää merien ekosysteemien ennallistamisen, kalastustoimien mukauttamisen ja kalastusalan osallistumisen vaihtoehtoihin toimintoihin, kuten ekomatkailuun, luonnon monimuotoisuuden seurantaan ja hoitoon sekä merien roskaantumisen torjuntaan.

TAVOITE 5: HAITALLISTEN VIERASLAJIEN TORJUMINEN

Vuoteen 2020 mennessä haitalliset vieraslajit ja niiden kulkeutumisreitit paikallistetaan ja asetetaan tärkeysjärjestykseen, haitallisimmiksi katsottuja lajeja rajoitetaan tai ne hävitetään taikka kulkeutumisreitit hallitaan, jotta uusia vieraslajeja ei enää leviä eivätkä ne vakiinnu.

Toimi 15: Vahvistetaan kasvien ja eläinten terveyteen liittyviä EU:n järjestelmiä

- 15) Komissio sisällyttää luonnon monimuotoisuuteen liittyviä lisänäkökohtia kasvien ja eläinten terveyttä koskeviin järjestelmiin vuoteen 2012 mennessä.

Toimi 16: Luodaan erityinen väline haitallisia vieraslajeja varten

- 16) Komissio korjaa haitallisten vieraslajien torjumiseen liittyvät politiikan puutteet laatimalla erityisen asiaa koskevan säädöksen vuoteen 2012 mennessä.

TAVOITE 6: MAAILMAN LUONNON MONIMUOTOISUUDEN HÄVIÄMISEN TORJUMISEN EDISTÄMINEN

EU tehostaa vuoteen 2020 mennessä toimiaan maailman luonnon monimuotoisuuden häviämisen torjumiseksi.

Toimi 17: Vähennetään luonnon monimuotoisuuden häviämisen välillisiä tekijöitä

- 17a) EU toteuttaa resurssitehokasta Eurooppaa koskevassa lippulaivahankkeessa toimenpiteitä (jotka voivat sisältää kysyntä- ja/tai tarjontapuolen toimenpiteitä), joilla vähennetään eurooppalaisten kulutustottumusten vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen, erityisesti kun kyseessä ovat resurssit, joilla on merkittäviä haitallisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen.
- 17b) Komissio parantaa kauppapolitiikan vaikutusta luonnon monimuotoisuuden suojeluun ja käsittelee mahdollisia negatiivisia vaikutuksia tuomalla biodiversiteetin

järjestelmällisesti esiin kauppaneuvotteluissa ja –keskusteluissa kolmansien maiden kanssa, selvittämällä ja arvioimalla mahdolliset luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvat vaikutukset, jotka johtuvat kaupan ja investointien vapauttamisesta. Tämä tehdään kaupan vaikutuksesta kestäväan kehitykseen tehtävien ennakoarviointien sekä jälkiarviointien avulla. Komissio pyrkii sisällyttämään kaikkiin uusiin kauppasopimuksiin kestäväa kehitystä koskevan luvun, joka sisältää ympäristösäännöksiä, joilla on merkitystä kaupan yhteydessä, muun muassa säännöksiä biodiversiteettitavoitteista.

- 17c) Komissio työskentelee jäsenvaltioiden ja keskeisten sidosryhmien kanssa antaakseen oikeat markkinasignaalit luonnon monimuotoisuuden suojelua varten, mukaan luettuna työ haitallisten tukien muuttamiseksi ja poistamiseksi sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla sekä antaakseen positiivisia kannustimia luonnon monimuotoisuuden suojelua ja kestäväa käyttöä varten.

Toimi 18: Hankitaan lisäresursseja maailman luonnon monimuotoisuuden suojelua varten

- 18a) Komissio ja jäsenvaltiot antavat kohtuullisen osuutensa kansainvälisiin toimiin, joilla pyritään merkittävästi lisäämään maailman luonnon monimuotoisuuden suojeluun tarkoitettuja resursseja, kansainvälisessä prosessissa, jonka tavoitteena on arvioida luonnon monimuotoisuuden rahoitustarpeita ja hyväksyä resurssien hankintaa koskevat tavoitteet biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen 11. osapuolikokouksessa vuonna 2012³⁴.
- 18b) Komissio parantaa maailman luonnon monimuotoisuutta varten annettavan EU:n rahoituksen tehokkuutta muun muassa tukemalla luonnonvarojen arviointeja vastaanottajavaltioissa sekä luonnon monimuotoisuutta koskevien kansallisten strategioiden ja toimintasuunnitelmien kehittämistä ja/tai ajantasaistamista sekä parantamalla koordinoitua EU:n sisällä sekä keskeisten EU:n ulkopuolisten rahoittajien kanssa biodiversiteettituen ja –hankkeiden täytäntöönpanossa.

Toimi 19: Tarkastetaan EU:n kehitysyhteistyötoimien vaikutus luonnon monimuotoisuuteen

- 19) Komissio seuloa jatkossakin järjestelmällisesti kehitysyhteistyötoimensa mahdollisten luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvien kielteisten vaikutusten minimoimiseksi ja toteuttaa strategiset ympäristöarvioinnit ja/tai ympäristövaikutusten arvioinnit toimista, joilla on todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen.

Toimi 20: Säännellään geenivarojen saatavuutta ja niiden käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaista ja tasapuolista jakoa

- 20) Komissio ehdottaa lainsäädäntöä geenivarojen saatavuutta ja niiden käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaista ja tasapuolista jakoa koskevan Nagoyan pöytäkirjan täytäntöönpanemiseksi Euroopan unionissa, jotta EU voi ratifioida pöytäkirjan mahdollisimman pian ja viimeistään vuoteen 2015 mennessä, kuten yleisessä tavoitteessa edellytetään.

³⁴ 10. osapuolikokouksen päätös X/3.